

ОБЩИНА КОЗЛОДУЙ

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ

**за подкрепа за личностно развитие на децата
и учениците в община Козлодуй
(2017 – 2019 г.)**

В сила от 12.09.2017 г.

Приета с реш. № 331 по прот. № 36 от 05.09.2017 г.

**Козлодуй
септември 2017 г.**

РЕГИСТРАЦИЯ НА ИЗВЪРШЕНИТЕ ИЗМЕНЕНИЯ В ДОКУМЕНТА

№ и дата на изменението	Основание за изменението	Изменени, отменени, нови /чл., ал., т./	Дл. лице / подпис /

СЪДЪРЖАНИЕ

Резюме на Общинската стратегия	6
I. Въведение	6
1. Нормативни изисквания за разработката	6
2. Общи постановки за процеса на подкрепа на личностно развитие в контекста за Закона за предучилищно и училищно образование и Наредбата за приобщаващо образование.....	7
II. Предпоставки за разработката и предизвикателства	8
III. Анализ на състоянието на образователните институции на територията на община Козлодуй за осигуряване на подкрепа за личностно развитие.....	9
1. Обща характеристика на образователните институции на територията на община Козлодуй	9
1.1. Общи сведения за образователните институции в община Козлодуй	9
1.2. Функциониране на ЦПЛР на общинско ниво	10
1.3. Данни за обхват и посещаемост на децата и учениците за учебната 2015/2016 г.	11
2. Деца и ученици в системата на предучилищното и училищно образование в контекста на приобщаващото образование	13
2.1. Данни за включването на децата и учениците във форми за развитие на интересите и потребностите	13
2.2. Данни за деца и ученици в риск	14
2.3. Данни за деца и ученици със специални образователни потребности.....	15
2.4. Данни за деца и ученици с хронични заболявания	15
2.5. Данни за деца и ученици с изявени дарби	15
2.6. Изведени проблеми на училищно и общинско ниво, свързани с обхвата и възможностите за оказване на подкрепа на учениците	16
2.7. Възможности за решение на изведените по-горе проблеми	16
3. Кадрова обезпеченост със специалисти в системата на предучилищно и училищно образование за осигуряване на подкрепа за личностно развитие	18
3.1. Данни за персонала в училищата и детските градини и други специалисти на територията на община Козлодуй	18
3.2. Информация за възможностите на училищата и детските градини за ресурсно обезпечаване на подкрепа на децата и учениците със СОП	20
3.3. Кадрова осигуреност със специалисти в социални и други институции на територията на община Козлодуй	21
3.4. Реализирани форми за повишаване на педагогическите компетенции на педагогическите специалисти, свързани с осигуряване и реализиране подкрепа за личностно развитие на децата и учениците	21
3.5. Изведени проблеми на училищно и общинско ниво, свързани с кадровата обезпеченост със специалисти в системата на предучилищното и училищното образование за осигуряване на подкрепа за личностно развитие	21
3.6. Възможности за решаване на изведените по-горе проблеми	22
4. Подкрепяща среда и условия за личностно развитие	23
4.1. Обща обезпеченост на средата	23
4.2. Достъпна физическа и архитектурна среда	24
4.3. Изведени проблеми на училищно и общинско ниво, свързани с осигуряване на подкрепяща среда и условия за личностно развитие	27
4.4. Възможности за решаване на изведените по-горе проблеми	27
5. Взаимодействие и партньорски мрежи	28
5.1. Изградени партньорства между образователните институции и други заинтересовани страни	28

5.2. Сътрудничество между институциите в системата на предучилищното и училищното образование, държавните и местни органи и структури, и доставчиците на социални услуги	31
5.3. Сътрудничество с други институции, доставчици на социални услуги в община Козлодуй	31
5.4. Изведени проблеми на училищно и общинско ниво, свързани с взаимодействие и изграждане на партньорски мрежи	32
5.5. Възможности за решаване на изведените по-горе проблеми	33
6. Предимства на община Козлодуй за реализиране на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците	33
6.1. Разпределение на мрежата от детски и учебни заведения в община Козлодуй	33
6.2. Финансиране на детски и учебни заведения в община Козлодуй	33
6.3. Родителско и гражданско участие в управлението на образователния процес	33
6.4. Създадени условия за удовлетворяване интересите, желанията и потребностите от личностна подкрепа на децата и учениците в свободното им време	33
6.5. Добри практики в областта на приобщаващото образование на училища, детски градини и Община Козлодуй	33
IV. Визия и стратегически цели на Общинската стратегия	34
1. Визия на Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие (2017– 2019 г.)	34
2. Стратегически цели на Общинската стратегия	34
V. Дейности за изпълнение на стратегическите цели	35
VI. Критерии за оценка на изпълнението на Стратегията	43
1. Предмет на оценката	43
2. Критерии за оценка на изпълнението на Стратегията	43
VII. Координиране на изпълнението на Общинската стратегия	43

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ (АБРЕВИАТУРИ):

МОН	Министерство на образованието и науката
РУО	Регионално управление на образованието
ОУ	Основно училище
СУ	Средно училище
НУ	Начално училище
ДГ	Детска градина
ЕПЛР	Екип за подкрепа за личностно развитие
РЦПППО	Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование
ЦПЛР	Център за подкрепа за личностно развитие
РУП	Регионално управление на полицията
РЗИ	Регионална здравна инспекция
ЦСРИ	Център за специална рехабилитация и интеграция
ЦКО	Център за кариерно ориентиране
ЦОП	Център за обществена подкрепа
ДАЗД	Държавна агенция за закрила на детето
РДСП	Регионална дирекция за социално подпомагане
ДСП	Дирекция „Социално подпомагане“
ОЗД	Отдел „Закрила на детето“
МКБППМН	Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
СОП	Специални образователни потребности
НПО	Неправителствена организация

РЕЗЮМЕ

Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Козлодуй, е разработена в съответствие с националната политика в областта на приобщаващото образование, съобразно актуалното състояние на образователните институции на територията на община Козлодуй и възможностите им за осигуряване на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

Целите и приоритетите на Общинската стратегия са съобразени със законовата рамка на процеса на приобщаващо образование в българските образователни институции и законното право на всяко дете да бъде приобщено и ценено, да се гарантира достъпът му до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности.

Общинската стратегия регламентира обществените отношения, свързани с процесите на приобщаващото образование, както и дейностите на всички институции в системата на предучилищното и училищното образование за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

Общинската стратегия се позовава на следните основни принципи:

1. Гарантиране на правото на всяко дете и ученик на достъп до детска градина и училище, най-близо до неговото местоживееене, и качествено образование;

2. Гарантиране на достъпа на всяко дете или ученик до подкрепа за личностно развитие, в зависимост от неговите индивидуални потребности;

3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи в съответствие с интересите, стимулиращи мотивацията на детето и ученика - съобразени с възрастовите и социални промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;

4. Приемане и зачитане уникалността на всяко дете и ученик, и подкрепа на неговото личностно израстване, на които образователните институции трябва да откликнат по подходящ начин чрез гарантиране на максимално развитие на неговия потенциал;

5. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищно образование;

6. Професионално развитие и повишаване на педагогическите компетентности на работещите в образователните институции, с оглед на откликване на необходимостта от осигуряване на обща и допълнителна подкрепяща среда на децата и учениците;

7. Сътрудничество на институциите в системата на предучилищното и училищното образование на всички равнища (партньорство и екипност) – управление, диалог и екипност, споделяне на добри практики в процеса на приобщаващото образование, ефективно взаимодействие с родителските общности и неправителствените организации, осигуряване на обща и допълнителна подкрепяща среда.

Настоящата Стратегия е за двугодишен период и подпомага гарантирането на качествено образование за всяко дете и ученик и пълноценната реализация на приобщаващото образование в детските градини и училищата на територията на община Козлодуй.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Нормативни изисквания за разработката

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребностите им чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността. То се реализира в системата на предучилищното и училищно образование чрез разработване на самостоятелни политики за:

- подкрепа за личностно развитие на детето и ученика;

- изграждане на позитивен организационен климат, което изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование;

- утвърждаване на позитивна дисциплина, основана на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите, превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях;

- развитие на училищната общност, съгласно идентифицираните предизвикателства, цели и дейности в Общинската стратегия за личностно развитие на децата и учениците.

Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Козлодуй е разработена в изпълнение на чл. 197 от Закона за предучилищното и училищното образование (обн. ДВ бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 01.08.2016 г.) и чл. 5 от Наредбата за приобщаващото образование (приета с ПМС № 286 от 04.11.2016 г.)

Тя се позовава на Анализа на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, съгласно чл. 196, ал. 3 от ЗПУО, приет с Решение № 220, Протокол № 24/15.12.2016 г. от заседание на Общински съвет, Козлодуй.

2. Общи постановки за процеса на подкрепа за личностно развитие в контекста на Закона за предучилищно и училищно образование (ЗПУО) и Наредбата за приобщаващо образование

Институциите в системата на предучилищното и училищното образование, съгласно чл. 174, ал. 1 от ЗПУО, осигуряват подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, съвместно с държавните и местни органи и структури, и доставчиците на социални услуги.

Съгласно чл. 176, ал. 1 от ЗПУО и чл. 4, ал. 2 от Наредбата за приобщаващото образование, подкрепата за личностно развитие се осигурява на всички деца и ученици в съответствие с индивидуалните им потребности, и има за цел да им осигури подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията.

Предоставянето на обща и допълнителна подкрепа се урежда с Наредбата за приобщаващото образование и ЗПУО.

Чл. 177, ал. 1 от ЗПУО и чл. 4, ал. 1 от Наредбата за приобщаващото образование определят два вида подкрепа за личностно развитие – обща и допълнителна:

Общата подкрепа за личностно развитие:	Допълнителна подкрепа за личностно развитие:
Насочена е към развитието на потенциала на всяко дете и ученик.	Насочена е към деца и ученици със специални образователни потребности (СОП), в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания, след извършване на оценка на потребностите.
Включва: 1. екипна работа между учителите и други педагогически специалисти; 2. допълнително обучение по учебни предмети при условията на ЗПУО; 3. допълнителни модули за деца, които не владеят български език (само за детските градини); 4. допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове; 5. консултации по учебни предмети; 6. кариерно ориентиране на учениците;	Включва: 1. работа с дете и ученик по конкретен случай; 2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна, на комуникативните нарушения и при физически увреждания; 3. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти; 4. предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за ученици със сензорни

<p>7. занимания по интереси; 8. библиотечно-информационно обслужване; 9. грижа за здравето; 10. осигуряване на общезитие; 11. поощряване с морални и материални награди; 12. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; 13. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения; 14. логопедична работа.</p>	<p>увреждания; 5. ресурсно подпомагане.</p> <p>В зависимост от индивидуалната оценка на потребностите на детето и ученика, допълнителната подкрепа може да бъде:</p> <ul style="list-style-type: none"> • краткосрочна - предоставя се за определено време в процеса на предучилищно и училищно образование; • дългосрочна - обхваща повече от един етап от степента на образование, повече от една степен на образование или е за целия период на обучение.
---	---

II. ПРЕДПОСТАВКИ ЗА РАЗРАБОТКАТА И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Законът за предучилищното и училищно образование регламентира необходимостта от разработване на Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците въз основа на общински анализи от подкрепа. Съгласно чл. 196, ал. 1, Стратегията включва и описание на предизвикателствата, стратегическите цели и необходимите дейности в областта на подкрепата за реализиране на набелязаните цели. Въз основа на Областната стратегия, по чл. 196 от Общинския съвет се приема Общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците за период от две години, изпълнението на която изисква приемането на годишен план на дейностите за подкрепа за личностно развитие.

Законът за предучилищното и училищно образование и Наредбата за приобщаващото образование поставят следните предизвикателства пред приобщаващото образование:

1. Активно взаимодействие между държавни, общински органи и структури, включително доставчици на социални услуги, за осигуряване на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците;

2. Придобиване на компетентности от педагогическите специалисти, свързани с философията на приобщаващото образование, както и с новите нормативни промени. Преосмисляне на собствения им педагогически опит за работа с родители, запознаване с добри практики с оглед осигуряване на нови възможности за развитие. Разширяване на кръга от педагогически специалисти в екипна работа като основен подход в приобщаването;

3. Промени във финансирането на дейностите за обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците;

4. Фокусиране върху всички участници в процеса на образование – деца, родители, педагогически специалисти. Нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение, и подготовка на децата и учениците за живот в приобщаващо общество.

Стратегията е разработена от Общински оперативен екип, сформиран със заповед № 400/05.06.2017 г. на кмета на община Козлодуй и се базира на резултатите от анализа на данните, предоставени от училища и детски градини на територията на община Козлодуй; Център за подкрепа за личностно развитие-ОДК, гр. Козлодуй, Дирекция „Социално подпомагане“, гр Козлодуй, Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните и на други заинтересовани органи, лица и организации, имащи отношение към развитието на подкрепата за личностно развитие.

Основен принцип на ЗПУО е подкрепата за детето и ученика да се осъществява на ниво най-близко до мястото, където живее и учи. Общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие се осигурява в детските градини и училищата, а в случаите по чл. 111, ал.1, т. 1 от ЗПУО – в домашни и болнични условия.

III. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО И НА ГОТОВНОСТТА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ПЪЛНОЦЕННА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ В ОБЩИНА КОЗЛОДУЙ

1. Обща характеристика на образователните институции на територията на община Козлодуй

1.1. Общи сведения за образователните институции в община Козлодуй

Учебната мрежа на територията на община Козлодуй позволява всяко населено място да осигурява задължително предучилищно и училищно образование (с изключение на с. Крива бара).

№	Име на училището /ДГ	Местоположение	Вид	Брой деца/ученици за учебната 2015-2016 г.
Училища				
1	СУ „Христо Ботев”	Козлодуй	общинско	420
2	СУ „Св. св. Кирил и Методий”	Козлодуй	общинско	1005
3	НУ „Васил Левски”	Козлодуй	общинско	81
4	ПГЯЕ „Игор Курчатов”	Козлодуй	държавно	219
5	ОУ „Васил Априлов”	Хърлец	общинско	107
6	ОУ „Христо Ботев”	Гложене	общинско	182
7	ОУ „Св. св. Кирил и Методий”	Бутан	общинско	301
8	ПГСС „Христо Ботев”	Бутан	държавно	98
Детски градини				
1	ДГ „Слънчице”	Козлодуй	общинска	150
2	ДГ „Радост”	Козлодуй	общинска	107
3	ДГ „Звънче”	Козлодуй	общинска	106
4	ДГ „Мир”	Козлодуй	общинска	131
5	ДГ „Здравец”	Хърлец	общинска	96
6	ДГ „Радост”	Гложене	общинска	118
7	ДГ „Първи юни”	Бутан	общинска	116

Данни за деца и ученици, посещаващи детски градини и училища към 15.09.2016 г.

Деца в детски градини (без подлежащи на задължително предучилищно образование)	466
Деца, подлежащи на задължително предучилищно образование (ПГ в детска градина или училище)	370
Ученици в общински и държавни училища (1- 4 клас)	825
Ученици в общински и държавни училища (5- 8 клас)	852
Деца в общински и държавни училища (9-12 клас)	698
ОБЩ БРОЙ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ, ВКЛЮЧЕНИ В СИСТЕМАТА НА ПУО НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА:	3211

С влезлия в сила на 01.08.2016 г. Закон за предучилищното и училищно образование, институциите в образователната системата на територията на община Козлодуй осигуряват подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги. Те разработват самостоятелно и прилагат цялостни политики за изграждане на позитивен организационен климат в условия на сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между участниците в образователния процес и работят по посока на утвърждаване на позитивна дисциплина и развитие на училищната общност.

В община Козлодуй функционират 7 детски градини и 8 училища, от които 1 начално, 3 основни, 2 средни, 2 професионални гимназии. В отговор на необходимостта от предоставяне на подкрепа за личностно развитие в условията на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията, в училищата са разработени и приети документи, като:

- Стратегия за намаляване на отсъствията на учениците, с цел обхват и задържане на децата в училище, чрез мотивация и създаване на положителна нагласа към учебния процес;
- Програма за превенция за ранното напускане на училище;
- Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи;
- План за привличане и задържане на децата в училище;
- План „Равен шанс за всеки“.

В детските градини се прилага Стратегия за привличане и задържане на децата, която включва прилагане на мерки като:

- поддържане на качество на възпитателно-образователния процес;
- добра кадрова обезпеченост, като условие за доверието на родителите;
- привличане на родителите като партньор в организиране на дейностите и в осъвременяването на дидактичната и игрова база;
- съдействие в осигуряването на подкрепата за личностно развитие.

1.2. Функциониране на ЦПЛР на общинско ниво

На територията на община Козлодуй функционира ЦПЛР-ОДК, гр. Козлодуй, който има основна цел и предмет на дейност, свързана с осъществяване на обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците през средствата на изкуството, хуманитарно-творческите дейности, науката и спорта, кариерната ориентация и психо-социалната превенция в сферата на извънучилищното образование.

След проведеното проучване на потребностите, в ЦПЛР-ОДК са конкретизирани следните групи деца и ученици, към които да се прилагат превантивни, диагностични, корекционни и ресоциализиращи мерки и дейности:

- Деца с изявени таланти (показали трайни постижения в областта на науката, изкуството или спорта, и надвишаващи постиженията на техните връстници);
- Деца в семеен риск /непълни семейства, нездрава среда, родители с алкохолна зависимост, смърт на родител, отсъстващи родители, домашно насилие;
- Деца от в уязвимо положение;
- Деца със специални образователни потребности (СОП) и хронични заболявания;
- Деца с риск от отпадане от училище.

Съгласно чл. 49 от ЗПУО, ЦПЛР-ОДК изпълнява следните дейности, приети с решение на Общински съвет, Козлодуй:

1. развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта;
2. кариерно ориентиране и консултиране;
3. превантивна, диагностична, рехабилитационна, корекционна и ресоциализираща

работа с деца и ученици;

4. ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности;
5. педагогическа и психологическа подкрепа.

В изпълнение на разпоредбите на § 18 от Преходните и заключителните разпоредби на ЗПУО, Общински съвет, гр. Козлодуй прие Правилник за устройството и дейността на ЦПЛР-ОДК, гр. Козлодуй.

Основното предизвикателство пред ЦПЛР-ОДК при изпълнението на Наредбата за приобщаващото образование и ЗПУО е свързано с реализиране на новите специализирани дейности като:

- кариерно консултиране и ориентиране;
- подкрепа на деца със СОП;
- обучение и консултиране на родители;
- нови педагогически и психологически дейности за подпомагане на подрастващите;
- младежки дейности и доброволческа практика.

За да бъде реализирана пълноценно „общата подкрепа“, ЦПЛР-ОДК следва да разполага с достатъчно педагогически специалисти, логопеди, психолози и други специалисти, обезпечавачи общата подкрепа на децата и учениците.

1.3. Данни за обхват и посещаемост на децата и учениците за учебната 2015/2016 г.

Брой необхванати 5-годишни и 6-годишни деца на територията на общината	16
Брой деца в задължителна училищна възраст, необхванати в системата на училищното образование	не
Брой деца и ученици, нередовно посещаващи ДГ /училище	32
	49
Брой ученици, отпаднали от системата на училищното образование	10

Институциите в системата на предучилищното и училищно образование и община Козлодуй работят активно по посока на предотвратяване напускането на образователната система и връщане на децата и учениците в нея.

В училищата ежедневно се контролира присъствието на учениците в час, като отсъствията се регистрират в дневник.

Формират се групи по интереси, като целта на педагогическата общност е да предложи оптимален брой извънкласни дейности в условията на благоприятна училищна среда, за да отговори на търсенето на децата и учениците.

Сред важните фактори за привличане и задържане на децата в училище е работата в екип. От учителите в сътрудничество с педагогическия съветник, психолог, логопед, ресурсен учител, се очаква да консултират, съветват и съдействат за получаване на необходимата психологическа подкрепа и психо-социална рехабилитация.

Ясно изразена от училищните ръководства е необходимостта от системна работа с родителите на техните възпитаници, с оглед приобщаването им към училищния живот. В този смисъл, сред родители и общественост се разясняват взаимните ползи от образователната интеграция на децата от етническите малцинства, от интегрираното обучение на децата и учениците със специални образователни потребности, на ученици с физически и ментални увреждания. С родителите се работи по посока на по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес и преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси.

Привличането на млади хора като доброволци за работа с деца в риск от отпадане, както и осигуряването на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в

мултикултурна образователна среда, също е в унисон с предизвикателствата на новия ЗПУО и Наредбата за приобщаващо образование. Училищните директори са наясно с необходимостта от включване на педагогическия персонал в обучения, семинари, тренинги, свързани с управление на конфликти, със справяне с агресията и насилието и с осигуряване на пълноценна обща и допълнителна подкрепа.

Данните за учениците в риск от отпадане се събират в Регистър на учениците в риск от отпадане. Училищните ръководства ежеседмично обсъждат на свои заседания възникнали проблеми, като привличат за съдействие педагогическия съветник, класните ръководители, училищния психолог или ресурсните учители, където има назначени такива специалисти.

В училищата в община Козлодуй и със съдействието на Общината, се провеждат редовни срещи, на които се канят Местната комисия за БППМН, ученици с девиантно поведение, родители, преподаватели и други специалисти за обсъждане на противообществени прояви и се обсъждат предложения за корекционни дейности на поведението на учениците. Организирант се беседи и се провеждат разговори с учениците с намалена успеваемост и допускащи неизвинени отсъствия.

Превенцията на преждевременното напускане на училище неизменно е свързана с анализ на причините, водещи до отпадане от училище и напускане на образователната система, идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на училище, с оглед ограничаване на последиците от тях и планиране на мерки за преодоляване на рисковите фактори от отпадане.

Предвид сложността на явлението „отпадащи ученици от училище“ като основни причини, свързани с отпадането и напускането на образователната система, са:

- икономически (ниски доходи, нисък жизнен стандарт, лоши битови условия, безработица);
- свързани със семейната среда (отглеждане на деца в непълни семейства, ниско образователно равнище на родителите);
- образователни (ниска степен на училищна готовност, трудно усвояване на учебния материал, нередовно посещаване на училище), е необходимо Община Козлодуй да продължи своята политика в посока на тясно сътрудничество с отделните институции и да търси оптимални форми за превенция.

Като алтернативи на мерките и възможностите, свързани с обхвата на децата и учениците, могат да се разглеждат:

- консултации с учители за попълване на пропуски в знанията;
- разговори с родителите на отсъстващите деца и ученици;
- съвместни инициативи с родители от ромски произход с оглед повишаване на тяхната заинтересованост от обучението и образованието на децата им – срещи, тренинги, по-активно включване в инициативи на детската градина и училището;
- информиране на Дирекция „Социално подпомагане“ за децата, допуснали повече от пет неизвинени отсъствия в рамките на един месец;
- беседи за последициите от ранните бракове;
- училищни дейности, съдействащи за повишаване на мотивацията на учениците за развитие;
- организиране на дейности в подкрепа на всяко дете – активно взаимодействие между родители, деца и педагогически специалисти;
- последователни и целенасочени дейности за ранно кариерно информиране и ориентиране от квалифицирани специалисти.

2. Деца и ученици в системата на предучилищното и училищно образование в контекста на приобщаващото образование

2.1. Данни за включването на децата и учениците във форми за развитие на интересите и потребностите

Ученици, включени в ЦОУД за уч. 2016 / 2017 г.		Ученици, включени в училищни форми за развитие на интересите		Ученици, включени във форми за развитие на интересите по проекти към МОН /“Твоят час“ и др./		Брой ученици, включени в извънучилищни форми за развитие на интересите	
Брой групи	Брой ученици	Брой групи	Брой ученици	Брой групи	Брой ученици	Брой групи	Брой ученици
29	747	14	366	93	1403	13	290

В училищата в община Козлодуй са създадени условия за удовлетворяване интересите, желанията и потребностите за личностно израстване и реализация на децата и учениците в свободното от учене време. Съществуват условия за изява и участия в конкурси, конференции, олимпиади, спектакли, състезания, празнични програми, изложби, открити занимания и др.

Като силни страни в реализирането на форми за развитие на интересите и потребностите на децата и учениците от общинските училища могат да бъдат посочени:

- работата по проект „Твоят час“ (с водещо място в обхващането на учениците със затруднения и пропуски и ангажиране на свободното им време с дейности, полезни за тяхното развитие, образование и бъдеща професия) и др.;
- осигуряване на възможности за индивидуална изява на децата чрез организиране на различни конкурси и училищни инициативи;
- участие в общински, областни и национални състезания и олимпиади, както и в конкурси и фестивали с местно, регионално, национално и международно значение;
- осигуряване на подходящи условия за творчески и спортни занимания в свободното от учебни занимания време и през ваканционните дни, като заниманията са насочени към следните групи ученици: деца и ученици с дарби за подпомагане на тяхното развитие и постигане на високи резултати на олимпиади, конкурси и състезания; деца и ученици с проблемно поведение (в това число и с наложени санкции) за преодоляване на проблемното поведение на детето или ученика и за справяне със затрудненията му с приобщаването в образователната и училищната среда; деца и ученици в риск за стимулиране тяхното обучение и личностното им развитие; деца и ученици със специални образователни потребности за социална адаптация и за тяхното обучение и личностното им развитие;
- повишаване на образователните постижения на учениците в определени научни области;
- развитие на уменията за учене, творческите и спортните способности на учениците в тематични области, които са извън включените в задължителната училищна подготовка;
- преодоляване на образователните дефицити на учениците, които срещат затруднения в подготовката си по задължителните дейности в училище и повишаване на мотивацията им за учене.

От направеното проучване сред училищата от община Козлодуй следва, че са осигурени необходимите ресурси за реализиране на формите за развитие на интересите и

потребностите на учениците. Училищата разполагат с:

- висококвалифицирани педагогически кадри;
- добра материално-техническа база – обзаведени стаи за провеждане на дейности по интереси при целодневна организация на учебната дейност, компютърни кабинети, читални и интернет достъп, актовa зала, зали с интерактивни дъски и мултимедийни проектори, физкултурни салони и спортни площадки за провеждане на състезания и турнири;
- осигурена безопасна и сигурна среда – жива охрана, пропускателен режим, външно и/или вътрешно видеонаблюдение.

2.2. Данни за деца и ученици в риск

Деца без родителска грижа или чиито родители са починали, неизвестни, лишени са от родителски права или родителските им права са ограничени, в т.ч с родители в чужбина	59 МК БППМН – За уч. 2016/2017 г. в МКБППМН са образувани възпитателни дела на 4 (четири) деца/ученици, чиито бащи са неизвестни. За уч. 2016/2017 г. са образувани ВД на 2 (две) деца, с починал родител. За уч. 2016/2017 г. са образувани възпитателни дела на 2 (две) деца/ученици, чиито бащи са неизвестни, а техните майки често отсъстват от страната, за да работят.
Деца, жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унижително отношение или наказание във или извън семейството му	2
Деца в опасност от увреждане на физическото, психическото, моралното, интелектуалното и социалното развитие	14
Деца, извършили насилие	Няма постъпили данни към момента

Обобщените данни за деца и ученици в риск в община Козлодуй сочат, че най-голям е броят на децата без родителска грижа или чиито родители са починали, неизвестни, лишени са от родителски права или родителските им права са ограничени, в т.ч с родители в чужбина. Община Козлодуй ежегодно разработва Програма за закрила на детето, чиито приоритети са:

- социална политика (намаляване на детската бедност и създаване на условия за социално включване на децата);
- подобряване здравето на децата;
- осигуряване на равен достъп до качествена предучилищна подготовка и училищно образование;
- защита на децата от всякакви форми на злоупотреба, насилие и експлоатация;
- спорт, култура, свободно време и отдих.

С помощта на организирани от училищните екипи извънкласни дейности, съвместно с Център за обществена подкрепа, МК БППМН, учениците се включват в образователни кампании, свързани с опасностите и последствията от употребата на психоактивни вещества, рисково сексуално поведение и др. Прилага се Координационният механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца-жертви или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция, който регламентира конкретните задължения на ангажираните субекти в случаите, при които е необходимо неговото прилагане. Механизмът обединява ресурсите и усилията на Отдел „Закрила на детето“, Община Козлодуй, Регионално управление „Полиция“; Регионална здравна инспекция; личен лекар на детето;

Регионално управление на образованието; училище; детска градина; МК БППМН; съд; прокуратура и др.

В рамките на своите правомощия, институциите водят активна политика за превенция на рисково поведение и подкрепа на децата и учениците в риск, макар че координацията и обменът на данни между тях, все още не са на необходимото ниво и трябва да се работи още по посока на подобряване на взаимодействието между отделните държавни, общински структури и доставчици на социални услуги.

2.3. Данни за деца и ученици със специални образователни потребности

Общ брой на децата и учениците със специални образователни потребности, които се обучават в детски градини по чл. 35 и в училищата по чл. 38 от Закона за предучилищното и училищното образование	65
От общия брой по т.5.1 – с ресурсно подпомагане от РЦПППО	60
Общ брой на децата и учениците със специални образователни потребности, които се обучават в специални училища	Не
Деца и ученици със сензорни увреждания	2
Деца и ученици с множество увреждания	1
Деца и ученици интелектуални затруднения	10
Деца и ученици с езиково-говорни нарушения	36
Деца със специфични нарушения на способността за учене (дислексия, дисграфия, дискалкулия)	18
Деца и ученици с разстройства от аутистичния спектър	15
Деца с емоционални и поведенчески разстройства	2
От всички деца и ученици със СОП – брой на децата и учениците с необходимост от интензивна грижа и подкрепа	10

Общият брой на децата и учениците от община Козлодуй със специални образователни потребности, които се обучават в детските градини, държавните и общински училища е **65**, като **36** от тях са на ресурсно подпомагане от специалисти, назначени в училища и **29** от РЦПППО. За част от тях са разработени индивидуални учебни планове и са утвърдени индивидуални учебни програми по определени учебни предмети.

2.4. Данни за деца и ученици с хронични заболявания

Деца с хронични заболявания	58
-----------------------------	-----------

По данни, през учебната 2016/2017 г., децата и учениците с хронични заболявания на територията на община Козлодуй са **58**. Осигуряването на допълнителна подкрепа за личностното им развитие обхваща периода, необходим за лечение на детето или ученика, като срокът може да бъде удължаван в зависимост от здравословното състояние.

С оглед гарантиране на качествен процес на образование, съобразно здравословното състояние на учениците, които повече от 30 последователни учебни дни не могат да се обучават в друга присъствена форма, се организира индивидуална форма на обучение, която при необходимост се реализира в домашни условия съвместно с педагогически специалист.

2.5. Данни за деца и ученици с изявени дарби

Деца с постижения в областта на науката	9
Деца с постижения в областта на спорта	2
Деца с постижения в областта на изкуството	5

Съгласно Преходните и заключителните разпоредби на ЗПУО, "Дете или ученик с изявени дарби", е дете или ученик с трайни способности и постижения в областта на науката, изкуството или спорта, надвишаващи постиженията на неговите връстници.

За Насърчаването на творческите заложи и потребности на деца с изявени дарби, Община Козлодуй участва в национална Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни и общински училища. През 2016 г. стипендия по Програмата, в областта на спорта, е получена от 1 ученик.

2.6. Изведени проблеми на училищно и общинско ниво, свързани с обхвата и възможностите за оказване на подкрепа на учениците:

В резултат на извършения анализ, са изведени следните проблеми на училищно и общинско ниво:

- Засилваща се агресия, липса на педагогически съветник и педагог за подпомагане на деца с проблеми;
- Недостиг на квалифицирани специалисти за оказване на обща и допълнителна подкрепа и дефицити в материално-техническа база;
- Липса на реална обща и индивидуална психо-социална работа с родителите – основен фактор за проблемите в интеграцията и личностното развитие у подрастващите;
- Неглижиране работата с надарени деца и талантиливи деца в риск;
- Незаинтересованост от страна на родителите - проблем за нередовното посещение на училище и детска градина. Голям е броят на безотговорните родители с нисък социален статус, нямащи положително отношение към образованието на децата. Основен е проблемът с подготовката на документите за постъпване на децата в детска градина и поставяне на ваксините навреме;
- Необходимо е ранно обхващане на децата в образователната система. Необходимо е назначаване на медиатори за работа на терен и сътрудничество с училището;
- Непознаването от учителите, включени в екипите за подкрепа за личностно развитие на специализираната методика за обучение;
- Липсата на подходящи дидактични материали, учебници и помагала, адаптиращи учебния материал към децата със специални образователни потребности;
- Недостатъчна кадрова осигуреност с психолози, логопеди и ресурсни учители;
- Невъзможността на училищата да осигурят такива кадри в рамките на делегирания си бюджет, които да присъстват ежедневно в училище и да отговарят на потребностите от адекватна и своевременна подкрепа на децата и учениците;
- Недостатъчен финансов ресурс за организиране на по-голям брой разнообразни и креативни форми за оказване на подкрепа, което налага ангажиране на училищната общност и обществеността в търсенето на алтернативи за финансиране;
- Относителният дял на учениците в община Козлодуй със значими постижения в различни събития и прояви е малък.

2.7. Възможности за решение на изведените по-горе проблеми

Сред предложенията за решение на изведените по-горе проблеми, са:

- Да се изготви цялостна Стратегия за подкрепа на личностното развитие на общинско ниво, включваща работа с учениците, работа с родителите, работа с обществеността и взаимодействие между институциите;
- Да се стимулира работата на съществуващите и разкриване на нови специализирани кабинети за работа с деца със СОП, деца с дефицити в развитието, деца с увреждания и деца с емоционални и поведенчески проблеми, свързани с адаптацията;

- Да има налице инвестиране в работата с надарени деца и особено с талантиливи деца в риск, за които достъпът до платени развиващи занимания е затруднен. Подкрепа на кариерното ориентиране;
- Да се подобри координацията между институциите за бърза реакция и подкрепа за решаване на възникнал проблем;
- Да има ежедневен контрол от страна на класни ръководители и директор за посещаемостта на учениците (родителски срещи ежеседмично, включени родители в тренинги на тема „Задължително обучение за учениците до 16 години“). Да се предприеме обучение на родители;
- Да се формират родителски клубове с активното участие на ромски родители в училищата; Засилване на съвместната работа с отдел „Закрила на детето“, Дирекция „Социално подпомагане във връзка с непосещаване на учебните часове от учениците“;
- Да се инициират индивидуални разговори с родителите; посещения по домовете; разговори с личния лекар;
- Активиране на училищното настоятелство и обществения съвет в дейности, свързани с оказване на подкрепа на учениците;
- Работа с неправителствени организации;
- Мотивиране на педагогическите специалисти да получат допълнителна квалификация с оглед оказване на адекватно съдействие на нуждаещите се деца и ученици;
- Предоставяне на дейности по чл. 49, ал. 1, т. 3, 4, 5 и 6 от ЗПУО на лицата по чл. 18, ал. 2 и 3 от Закона за социално подпомагане, получили лиценз за предоставяне на социални услуги за деца по реда на Закона за закрила на детето;
- Адекватно финансиране на дейностите за подкрепа за личностно развитие, реализирани от училищата – обзавеждане на кабинети съобразно потребностите на децата и осигуряване на квалификационни дейности за кадрите, които ще работят с ученици със специални образователни потребности.
- Предприемане на целенасочени и координирани действия за развитие на потенциала на децата и учениците и идентифициране на талантиливи деца и ученици.

3. Кадрова обезпеченост със специалисти в системата на предучилищно и училищно образование за осигуряване на подкрепа за лично развитие

3.1. Данни за персонала в училищата и детските градини и други специалисти на територията на община Козлодуй

Училище / ДГ	Населено място	Персонал			Педагогически специалисти													
		Общ брой	Педагогически	Непедагогически	Директор	Зам.-директор	Учител	Учител, ЦОУД	Психолог	Педагогически съветник	Логопед	Ресурсен учител	Учител на деца с умствена	Рехабилитатор на слуха и говора	Коректор	Треньор по вид спорт	Ръководител на направление ИКТ	Външни лектори/ИИД
СУ „Христо Ботев”	Козлодуй	48	36	12	1	1	26	5	0	2	0	0	0	0	0	0	1	3
СУ „Св. св. Кирил и Методий”	Козлодуй	106,5	80,5	26	1	2	61,5	11	1	1	1	2	0	0	0	0	0	0
НУ „Васил Левски”	Козлодуй	17	9	8	1	0	5	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ПГЯЕ „Игор Курчатков”	Козлодуй	34	22	12	1	0,5	20	0	0	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0
ОУ „Васил Априлов”	с. Хърлец	22	16	6	1	0	11	3	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0
ОУ „Христо Ботев”	Гложене	23,5	18	5,5	1	0	12	5	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
ОУ „Св. св. Кирил и Методий”	Бутан	38	30	8	1	0	20	7	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0

ПГСС „Христо Ботев”	Бутан	14	8	6	1	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ „Слънчице ”	Козлодуй	25	13	12	1	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ „Радост”	Козлодуй	18	9	9	1	0	8	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0
ДГ ”Звънче”	Козлодуй	18	9	9	1	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ „Мир”	Козлодуй	21	9	12	1	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ ”Здравец”	с.Хърлец	18	9	9	1	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ “Радо ст“	Гложене	20	9	11	1	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ „Първи юни”	с.Бутан	22	11	11	1	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ЦПЛР-ОДК	Козлодуй	7	5	2	1	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Общо:		452	293,5	158,5	16	3,5	228,5	34	1	5,5	1	6	0	0	0	1	2	3

Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от Община Козлодуй се осигурява от общо 452 служители, от които 293,5 са педагогически персонал. Изградените в училищата екипи включват квалифицирани и мотивирани педагогически кадри, от които 5,5 педагогически съветници, 1 психолог, 1 логопед и 6 ресурсни учители с много добра научна и методическа подготовка, които продължават да повишават своята професионална квалификация.

3.2. Информация за възможностите на училищата и детските градини за ресурсно обезпечаване на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със СОП

Училище / ДГ	Населено място	Брой деца /ученици със СОП	Възможности за:	
			назначаване на ресурсни специалисти /конкретно	назначаване на пом. Учители
СУ „Христо Ботев”	Козлодуй	3	не	не
СУ „Св. св. Кирил и Методий“	Козлодуй	17	2	1
НУ „Васил Левски”	Козлодуй	5	не	1
ПГЯЕ „Игор Курчатов”	Козлодуй	0	не	не
ОУ „Васил Априлов”	с. Хърлец	3	не	не
ОУ „Христо Ботев”	с. Гложене	5	не	не
ОУ ”Св.св.Кирил и Методий”	с. Бутан	19	2	да
ПГСС „Христо Ботев”	с. Бутан	5	не	не
ДГ „Слънчице”	Козлодуй	0	не	не
ДГ „Радост”	Козлодуй	1	не	не
ДГ”Звънче”	Козлодуй	0	не	не
ДГ „Мир”	Козлодуй	3	не	не
ДГ ”Здравец”	с. Хърлец	2	не	не
ДГ “Радост“	Гложене	2	не	не
ДГ „Първи юни”	Бутан	0	не	не

От обобщената информация за броя на децата и учениците със специални образователни потребности следва, че все по-осезаемо се чувства необходимостта от обезпечаване на образователните институции с психолози, логопеди, ресурсни учители и др. специалисти, за осигуряване на пълноценна подкрепа на нуждаещите се.

3.3. Кадрова осигуреност със специалисти в социални и други институции на територията на община Козлодуй

Специалисти	Брой
Медицински специалисти	11
Рехабилитатори	0
Логопеди	1
Ресурсни учители	6
Психолози	1
Педагогически съветник	5,5

Кадровата осигуреност със специалисти за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа в образователните институции в община Козлодуй предполага търсене на нови възможности и взаимодействие между институциите.

3.4. Реализирани форми за повишаване на педагогическите компетенции на педагогическите специалисти, свързани с осигуряване и реализиране подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

За успешното реализиране на общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици, от получената информация следва, че през учебната 2015/2016 учебна година педагозите от община Козлодуй са участвали в квалификационни дейности – в или извън училище. В училищата са реализирани и дейности за обмен на педагогически практики за взаимодействие с деца и родители по методически обединения, проведени са открити педагогически ситуации, организирани са съвместни инициативи – практикуми, театрални и танцови спектакли, спортни състезания, тържества. С оглед повишаване на педагогическите компетенции, директори, заместник-директори, педагогически съветници, психолози, учители са участвали в обучения, курсове, семинари, работни срещи, конференции и други квалификационни форми по проблемите на приобщаващото образование.

3.5. Изведени проблеми на училищно и общинско ниво, свързани с кадрова обезпеченост със специалисти в системата на предучилищно и училищно образование за осигуряване на подкрепа за личностно развитие

- Ниско заплащане на труда и нарастващ обществен негативизъм към учителската професия;
- Липса на учители по предмети за по-дълго заместване;
- Все по-малко квалифицирани млади хора се насочват към учителската професия, което е предпоставка за увеличаването на средната възраст на учителските екипи;
- Липса, към момента, на държавно финансиране на дейностите за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, педагогическа и психологическа подкрепа, ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности и т. н. в новосформиращите се центрове за подкрепа за личностно развитие;
- В някои от детските градини е налице невъзможност да се назначи ресурсен учител, психолог, логопед и помощник-учител. Затруднена е дейността на педагозите в група с две деца аутисти без допълнителна подкрепа – помощник-учител, психолог, логопед;
- Липса на специфични умения и компетентности на педагогически специалисти, които трябва да са подготвени, за да реагират адекватно, както в осигуряването на кариерно ориентиране и занимания по интереси за развитие на способностите, за изява на дарбите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта и в организирането на дейности по превенция на тормоза и насилието, така и да работят със специфичен инструментариум,

съобразно индивидуалните потребности на деца и ученици със специални образователни потребности.

3.6. Възможности за решаване на изведените по-горе проблеми:

- Повишаване привлекателността на учителската професия чрез издигане авторитета на учителя и неговата роля за развитието на личността, осигуряване на достойно заплащане на учителския труд в благоприятна среда;
  - Финансиране на квалификационни дейности за педагогическите специалисти;
  - Регламентиране в държавния образователен стандарт за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищно образование на финансовото обезпечаване на всяко училище, независимо от броя ученици в него, с психолог, логопед, педагогически съветник, ресурсен учител;
  - Подкрепата на личностното развитие на децата и учениците да бъде така организирана, че да ангажира както училищата със своите добре подготвени кадри, така и Центъра за подкрепа на личностното развитие-Общински детски комплекс, гр. Козлодуй.
  - Необходими са по-голям брой социални работници, които да работят в пряка връзка с училището;
  - Създаване на възможност и осигуряване на финансови средства за назначаването на помощник на учителя или социален работник и логопед, ресурсен учител и психолог по чл. 114 от КТ;
  - Всички педагогически специалисти, които ще работят с деца и ученици със СОП, да участват регулярно в различни квалификационни форми с оглед оптималната им подготовка за работа със специализирани обучителни методи и техники;
  - Допълнително финансиране (от държавата или европейски проекти) за външни – регионални и национални, и вътрешноучилищни квалификационни дейности с оглед по-големия обхват на кадрите, които ще бъдат ангажирани пряко в приобщаващото образование;
  - Функциониране на Център за подкрепа за личностно развитие-Общински детски комплекс, съгласно чл. 49, ал. 1 от ЗПУО, който да подпомога работата на училища и детски градини, свързана с успешна интеграция на децата със специални образователни потребности и нямащи възможност да финансират самостоятелно необходимия брой ресурсни учители, психолози, логопеди и други специалисти;
  - Използване потенциала на социалните услуги на територията на общината.

4. Подкрепяща среда и условия за личностно развитие

4.1. Обща обезпеченост на средата

Училище/ ДГ	Населено място	Спортна база			Библиотечно- информационно обезпечаване	Компютърни кабинети	Столово хранене		Транспорт	
		Наличие на физкултурен салон	Наличие на спортна площадка	Осигуреност със спортни съоръжения			В самостоятелен стол	Чрез кетъринг	За ученици до 16 г.	За ученици над 16 г.
Средно училище“ Христо Ботев“	Козлодуй	да	да	да	да	4	да	не	да	да
СУ „Св. св. Кирил и Методий“	Козлодуй	1	2	да	да	4	да	не	не	не
НУ „Васил Левски“	Козлодуй	да	да	да	да	да	да	не	да	не
ПГЯЕ „Игор Курчатов“	Козлодуй	1	1	да	да	2	не	не	11	не
ОУ „Васил Априлов“	с.Хърлец	да	да	да	не	да	да	не	не	не
ОУ „Христо Ботев“	с. Гложене	1	1	да	да	1	да	не	не	не

ОУ"Св. св. Кирил и Методий"	с. Бутан	да	да	да	да	да	да	не	да	не
ПГСС „Христо Ботев"	Бутан	не	да	да	да	да	не	не	да	да
ДГ „Слънчице"	Козлодуй	да	да	да	да	не	да	не	да	не
ДГ"Радост"	Козлодуй	да	да	да	да	не	да	не	не	не
ДГ "Звънче"	Козлодуй	да	да	да	не	не	да	не	не	не
ДГ „Мир"	Козлодуй	да	не	не	да	не	да	не	не	не
ДГ"Здравец"	с. Хърлец	да	не	недоста тъчно	мини мално	не	да	не	не	не
ДГ"Радост"	Гложене	да	да	да	да	не	да	не	не	не
ДГ „Първи юни"	Бутан	не	да	не	да	не	да	не	да	не
Общо										

4.2. Достъпна физическа и архитектурна среда

Училище	Населено място	Достъпна архитектурна среда									
		Входни и комуникационни пространства						Пригодност на помещенията и пространствата за общо ползване за хора с увреждания			Достъпно и пригодно за хора с увреждания санитарно-хигиенно помещение
		Достъпен вход		Достъпност до помещения и пространства				Създадени условия в класни стаи и кабинети за ученици с увреждания	Използваемост на общи помещения – зала, аула, столова, физкултурен салон и др. за ученици с увреждания		
		Рампа	Подемна платформа	Безопасен	Нехлъзгава	Тактилни ивици	Подемна платформа				
Средно училище “Христо Ботев”	Козлодуй	не	не	да	да	не	не	да	Физкултурен салон	да	
СУ „Св. Кирил и Методий“	Козлодуй	да	не	не	не	не	не	1 кл. стая	не	да	
НУ „Васил Левски“	Козлодуй	да	не	да	не	не	не	да	не	да	
ПГЯЕ „Игор Курчатов“	Козлодуй	1	не	не	не	1	не	не	не	1	
ОУ „Васил Априлов“	с. Хърлец	не	не	да	не	не	не	3	не	не	
ОУ „Христо Ботев“	Гложене	не	не	да	да	не	не	не	да	не	

ОУ”Св.св. Кирил и Методий”	с. Бутан	не	да	не	не	не	не	не	не	не	Пригодено, но не е достъпно
ПГСС „Христо Ботев”	Бутан	да	да	не	да	не	не	не	не	не	не
ДГ “Слънчице ”	Козлодуй	не	не	не	не	не	не	не	не	да	не
ДГ ”Радост”	Козлодуй	не	не	да	да	не	не	не	не	не	не
ДГ”Звънче ”	Козлодуй	не	не	не	не	не	не	не	не	не	не
ДГ „Мир”	Козлодуй	не	не	да	да	да	не	не	не	не	не
ДГ”Здравец”	с.Хърлец	не	не	да	не	не	не	не	не	да	не
ДГ“Радост “	Гложене	не	да	не	не	не	не	не	не	не	не
ДГ „Първи юни”	Бутан	да	не	не	не	не	не	не	не	не	не

По данни към декември 2016 г., състоянието на достъпната архитектурна среда в училищата и детските градини в община Козлодуй е както следва:

- Изградени рампи за достъпен вход в 3 от училищата; 1 изградена в детска градина „Първи юни”, с. Бутан;
- Изградени подедни платформи за достъпен вход в 2 от училищата и в 1 детска градина – „Радост”, с. Гложене;
- Безопасни парапети – в 4 от училищата и в 3 от детските градини;
- Нехлъзгава настилка – в 3 от училищата и в 2 от детските градини;
- Тактилни ивици – в 1 училище и 1 детска градина – „Мир”, гр. Козлодуй;
- Пригодност на помещенията и пространствата – кабинети и стаи за деца/ученици с увреждания в 4 от училищата; използваемост на общи помещения, физкултурен салон, зала, аула, стол и др. за деца/ученици с увреждания в 2 от училищата и в 1 детска градина – „Здравец”, с. Хърлец;
- Достъпност до санитарно-хигиенни помещения и пригодност за хора с увреждания в 4 от училищата.

4.3. Изведени проблеми на училищно и общинско ниво, свързани с осигуряване на подкрепяща среда и условия за личностно развитие:

- Липса на достъпна архитектурна среда за свободно придвижване на деца и ученици с увреждания в някои учебни и детски заведения;
- Липса на специално дидактическо оборудване и специализирани кабинети за работа с деца със СОП;
- Непълноценна среда и техническо оборудване за работа с деца с изяви дарби и таланти;
- Необходимост от допълнително осигуряване на технически средства-лаптопи, мултимедии и др.;
- Необходимост от енергоспестяващи мерки;
- В някои детски градини липсват съвременни помагала, пособия и материали;
- Недостатъчно модернизирана материална база на училищата и детските градини.

4.4. Възможности за решаване на изведените по-горе проблеми:

- Осигуряването на допълнително финансиране за осигуряване на сигурна и достъпна среда в училищата и детските градини;
- Търсене на алтернативи за дофинансиране на дейностите, свързани с работа по проекти, собствени приходи от такси и дарения.

5. Взаимодействие и партньорски мрежи

5.1. Изградени партньорства между образователните институции и други заинтересовани страни

Населено място	Училище	Изградени партньорства						
		НПО	Културни институции	ЦОП	Доставчици на социални услуги	Клубове	Партньорства по проекти, свързани с подкрепа	Други
Козлодуй	Средно училище "Христо Ботев"	ЦЯР „Барака”	НЧХП „Хр. Ботев-1879”, гр. Козлодуй; Дом на енергетика, гр. Козлодуй	Час на класа по подходяща тематика	не	ФК “Ботев“ Козлодуй; Червена чета Радецки	Община Козлодуй-ОП “Наука за интелигентен растеж“	
Козлодуй	СУ „Св. св. Кирил и Методий“	Асоциация „Родители“ Движение „Син флаг“ Асоциация на Кеймбридж училищата в България Европейска програма „Екоучилища“ WIN Професионален форум на образованието	НЧХП „Христо Ботев-1879“	да		Пенсионерски клуб „Здравец“	-	ХТМУ – София ТУ Русе ТУ Габрово 19 СОУ „Елин Пелин” София
с.Гложене	ОУ ”Христо Ботев”	Асоциация Родители	НЧ “Яким Деспотов-1899			Клуб “Септември”	Министерство на околна среда	ДПРАО

			“, с. Гложене; НЧХП „Христо Ботев-1879“, гр. Козлодуй			с. Гложене	и води	
с. Буган	ОУ ”Св.св. Кирил и Методий”		да					

Козлодуй	НУ „Васил Левски”	не	НЧХП „Христо Ботев-1879“, гр. Козлодуй	не	не	не	не	не
Козлодуй	ПГЯЕ „Игор Курчатов“	-	да	да	-	-	да	-
Козлодуй	ДГ „Слънчице”	не	да	не	да	не	не	не
Козлодуй	ДГ „Звънче”	да	да	не	не	не	да	
с.Хърлец	ДГ”Здравец”		НЧ”Н.Й.Вапцаров- 1927”, с. Хърлец		ДЦВХУ	ПК ”Мъдри сърца”	ДГ „Звънче”- гр. Козлодуй, ”Радост”- с. Гложене, ”Първи юни”-с. Буган	ТПК”Аугуста”
с.Буган	ДГ „Първи юни”	не	да	не	ЦСРИ	не	Участие по проект „Цветни и вълшебни светове за пълноценна образователна интеграция на децата от община	не

							Козлодуй“	
Гложене	ДГ „Радост“	да	да				да	
Козлодуй	ЦПЛР-ОДК	ЦЛР „Барака“	Читалища и Дом на енергетика					

Училищата на територията на община Козлодуй имат добре развита партньорска мрежа. Всяка от образователните институции има традиции в сътрудничеството си с действащите социални институции, клубове, неправителствени организации и др. Препоръките, които могат да бъдат направени на базата на анализа на създадените партньорства, са в посока на по-активното включване на институции и фирми в осигуряването на разнообразни дейности по подкрепа на личностно развитие, които предполагат реализирането на по-дългосрочни съвместни инициативи съобразно индивидуалните потребности на децата и учениците.

5.2. Сътрудничество между институциите в системата на предучилищното и училищното образование, държавните и местните органи и структури, и доставчиците на социални услуги

Между училищата в град Козлодуй и представителите на държавните, местните органи и структури, и доставчиците на социални услуги има изградени много добри партньорски взаимоотношения, които трябва да продължат да се развиват в отговор на необходимостта от предоставяне на пълноценна обща и допълнителна подкрепа за децата и учениците. Усилията на цялата общественост трябва да са насочени към планиране и реализиране на съвместни дейности и изяви съобразно индивидуалните потребности, както на децата с изяви дарби, така и на децата в риск, с хронични заболявания или със специални образователни потребности.

В община Козлодуй е създаден Механизъм на постоянно взаимодействие между институциите, имащи отношение към проблемите на децата, трайно непосещаващи училище, децата, застрашени от отпадане, и деца в риск.

5.3 Сътрудничество с други институции, доставчици на социални услуги в община Козлодуй

Институция /социални услуги	Общ брой на настанените /ползващите социални услуги деца	Данни за включването в образование		Брой настанени деца/лица, неключени в образование - причини
		Училище /ДГ	Брой деца /ученици	
Център за обществена подкрепа	70	23 - училище; 4 – детска градина.	27	43 Причини: Бременност и раждане преди навършване на пълнолетие; Липса на родителски контрол; Възраст, извън обхвата на образователната система.
Дневен център за деца и младежи с увреждания	27	12 – училище; 11 – детска градина.	23	4 Причини: Желанието на родителите е, да посещават целодневно, всекидневно ДЦДМУ.
Център за социална	64	2 училище;	64	Причини: Желанието на родителите да

интеграция и рехабилитация		1- детска градина	посещават съответните занимания по интереси.
----------------------------	--	-------------------	--

На територията на община Козлодуй се предлагат социални услуги за деца, които извършват дейности, близки до посочените в чл. 49, ал. 1, т. 3, 5 и 6 от ЗПУО – превантивна, диагностична, рехабилитационна, корекционна и ресоциализираща работа с деца и ученици, педагогическа и психологическа подкрепа, прилагане на програми за подкрепа и обучение за семействата на децата и учениците с увреждания. В тях работят специалисти, които могат да осигуряват обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в училищата и детските градини, с което до голяма степен да се компенсира недостигът на специалисти в образователните институции.

В Центъра за обществена подкрепа, гр. Козлодуй, с капацитет 30 места, се работи с деца в риск. Основните дейности на социалната услуга са насочени към:

- Услуги, подпомагачи работата по реинтеграция на деца, настанени в институции;
- Превенция на рисково поведение на деца от общността;
- Превенция на отпадане от училище;
- Работа с деца, отпаднали от училище или с риск от отпадане;
- Подкрепа на деца, жертви на насилие, и техните семейства;
- Социално-педагогическо консултиране на деца с поведенчески проблеми;
- Консултиране и подкрепа на семейства от общността.

Дневен център за деца и младежи с увреждания (ДЦДМУ) гр. Козлодуй е комплекс от социални услуги, с капацитет 20 места, който осигурява целодневна, полудневна грижа и почасови консултации със специалисти. Дейностите в Дневния център са насочени към:

- Здравни и рехабилитационни услуги за подобряване на здравния статус;
- Педагогически услуги за деца със специални образователни потребности;
- Психологическа оценка;
- Индивидуално и групово консултиране; логопедична работа;
- Организацията на свободното време на децата, изграждане на нови умения и навици за успешна социална интеграция.

Център за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ), с. Бутан, с капацитет 30 места, извършва почасово дейности в следните направления:

- Медицинска рехабилитация;
- Социални консултации;
- Образователно и професионално ориентиране;
- Изготвяне на индивидуални програми за социално включване.

5.4. Изведени проблеми на училищно и общинско ниво, свързани с взаимодействие и изграждане на партньорски мрежи

- Създадените до този момент механизми за свързване между институциите повече затрудняват, отколкото подпомагат процеса на партньорство и съвместна дейност;
- Недостатъчното финансиране на дейностите и липсата на специализиран ресурс, от своя страна, забавят навременната реализация на предприеманите мерки и действия, а в повечето случаи я правят невъзможна;
- Сред училищата в община Козлодуй има и нуждаещи се от обществен възпитател за посредничество между училището и родителите;
- Липсва изградена система на взаимодействие между училищата и ДГ за прилагане на единни правила и мерки за подкрепа и приемственост на децата и учениците при преместване от едно в друго детско заведение;
- Налице са затруднения при провеждане на вътрешни обучения в детските градини с родителите, поради ниския им социален статус, необразованост, неграмотност.

5.5. Възможности за решаване на изведените по-горе проблеми

- Създаване на предпоставки за гъвкаво взаимодействие между институциите;
- Включване на институциите в общи проекти за подкрепа на личностното развитие, и търсене на допълнително финансиране през национални и европейски програми;
- Координиране и прилагане на подкрепящите мерки и единния подход към учениците в риск от отговорните институции;
- Осигуряване повече обучения на родителите, свързани с развиване на родителските умения;
- Пълноценно оползотворяване на възможностите на социални услуги в общината, за реализиране на дейностите свързани с подкрепа на личностно развитие.

6. Предимства на Община Козлодуй за реализиране на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците

6.1. Разпределение на мрежата от детски и учебни заведения

- Добро териториално разпределение на мрежата от детски и учебни заведения и осигурен достъп до предучилищна подготовка и училищно образование във всички населени места в общината, с изключение на с. Крива бара.

6.2. Финансиране на детски и учебни заведения

- Финансирането е основано на единни разходни стандарти за издръжка на дете и ученик с делегирани бюджети във всички училища и детски градини;
- Прилагане на Системи за финансово управление и контрол.

6.3. Родителско и гражданско участие в управлението на образователния процес

- Във всички училища и детски градини са създадени Обществени съвети, даващи възможност за пряко участие (родителско и гражданско участие) в управлението на образователния процес.

6.4. Създадени условия за удовлетворяване интересите, желанията и потребностите личностна подкрепа на децата и учениците в свободното им време

- Функциониране на ЦПЛР-ОДК, гр. Козлодуй;
- Осигурено участие на учениците в извънкласни и извънучилищни дейности, предоставящи богати възможности за включването в клубове по интереси за развитие на творческите им заложби, физическото възпитание и спорта.

6.5. Добри практики в областта на приобщаващото образование на училища, детски градини и Община Козлодуй

- Осигурена подкрепа за личностно развитие на детето и ученика чрез: участия в Национални конкурси; награждаване на ученици от община Козлодуй по случай 24 май; създаване на целодневна организация на учебния ден, подпомагане с безплатен обяд в училищния стол, проект „Училищно мляко“ и проект “Училищен плод“, Училищен проект “Забавна събота“; формирани групи за овладяване на позитивни социални умения, ръководена от училищен психолог.

- **Изграждане на позитивен организационен климат чрез:** училищни инициативи „Вечер на поезията“ и „Докажи се!“, размяна на книги и др.; работа с родителите по проект „Да бъдеш баща“; провеждане на училище за родители; провеждане на благотворителни инициативи.

- **Утвърждаване на позитивна дисциплина чрез участие на ученици в общински и училищни инициативи:** Общински младежки фестивал „Шумът на реката“; "Ден на розовата фланелка“; „Ден на Земята“; "Ден на талантите"; конкурс за изпълнение на

българско хоро или друг народен танц, участие в Национален поход "По стъпките на Ботевата чета"; разработени от учениците правила за поведение в училище, провеждане на тренинги и др. интерактивни форми за подобряване на отношенията; Родителска среща на тема „Правила на позитивна дисциплина”.

- **Развитие на училищната общност:** Действащ Общински детски младежки парламент; Училищен парламент; Училищен омбудсман; Ритуализация на училищния живот - униформа за всички първокласници; Ритуал по изпращане на абитуриентите;. изработен и се реализира календар от училищни събития, които се реализират съвместно с родители, партньори, доброволци; провеждане на вътрешно и външно училищни квалификационни курсове.

IV. ВИЗИЯ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА СТРАТЕГИЯ

1. Визия на Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие (2017–2019 г.)

Определянето на визията, целите на Общинската стратегия и дейностите за нейното реализиране се базира на анализа на актуалното състояние на всички образователни институции – държавни, общински, частни на територията на община Козлодуй, включващ обхват на децата и учениците, кадрова обезпеченост с педагогически и непедagogически специалисти, реално състояние на общата и специализираната физическа и архитектурна среда и възможностите за реализиране на пълноценна подкрепа за личностно развитие.

Визия

Осъзнато и пълноценно изграждане на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в образователните институции чрез осигуряване на ключови фактори и ресурси от всички заинтересовани страни в системата на предучилищното и училищното образование на територията на община Козлодуй.

2. Стратегически цели на Общинската стратегия

- **Стратегическа цел 1:** Осигуряване на среда за социално приобщаване и качествено образование, в която детето е прието, ценено и има възможност да развива своите способности;

- **Стратегическа цел 2:** Осигуряване на необходимите специалисти и повишаване на педагогическите компетенции на педагозите за посрещане на потребностите на децата и учениците за успешно и пълноценно приобщаване в училищната общност;

- **Стратегическа цел 3:** Организационно и съдържателно развитие на институциите в системата на предучилищното и училищното образование за ефективно изпълнение на разпоредбите в нормативните документи за приобщаващо образование;

- **Стратегическа цел 4:** Достъпност на общата и специализираната среда за децата и учениците чрез подобряване на материалните условия в детските градини и училищата;

- **Стратегическа цел 5:** Осигуряване на най-добрия интерес на детето или ученика чрез партньорство и взаимодействие между всички участници в процесите на обучение, възпитание, социализация и адаптация в образователните институции (деца/ученици – педагогически специалисти – родители).

- **Стратегическа цел 6:** Активно взаимодействие между образователните институции, държавни и общински структури, доставчици на социални услуги за осигуряване на процеса на приобщаващо образование в детските градини и училищата.

V. Дейности за изпълнение на стратегическите цели

Стратегическа цел 1: Осигуряване на среда за социално приобщаване и качествено образование, в която детето е прието, ценено и има възможност да развива своите способности			
Дейност	Срок за изпълнение	Институции	Финансиране
1.1. Оценяване на индивидуалните потребности на децата и учениците и определяне на необходимост от обща или от допълнителна подкрепа	ежегодно (месец септември)	детски градини, училища	Бюджети на отговорните институции
1.2. Практическо прилагане на Методика за ранно оценяване на развитието на деца: - от 3 години до 3 години и 6 месеца при постъпване на детето за първи път в детската градина	2017-2019 г.	Детски градини, РУО – Враца	Бюджети на отговорните институции
1.3. Извършване на оценка на риска от обучителни затруднения на децата на 5 и 6-годишна възраст в рамките на установяването на готовността на детето за училище	ежегодно (месец май)	детски градини, подготвителни групи към училищата	Бюджети на отговорните институции
1.4. Реализация на обща психолого-педагогическа подкрепа за осигуряване на оптимални условия за образование и позитивен вътрешен психоклимат, благоприятстващи развитието на личността на всяко дете и ученик и подобряващи взаимодействията в образователните институции	2017-2019 г.	ЦПЛР-ОДК Община, Училища, ДГ	Бюджети на отговорните институции
1.5. Осигуряване на условия и ресурси за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата на децата и учениците в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта: 1.5.1. Проучване на интересите, способностите и компетентностите на децата и учениците и създаване на условия за тяхното пълноценно развитие и изява на общинско, областно и национално ниво; 1.5.2. Организиране и	2017-2019 г.	детски градини училища, Община Козлодуй, РУО, ЦПЛР-ОДК	Бюджети на отговорните институции

<p>провеждане на занимания в групи по интереси в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, гражданското и здравното образование;</p> <p>1.5.3. Организиране на образователна, творческа, спортна дейност за деца и ученици на общинско, областно, национално равнище, включително и през ваканциите.</p>			
<p>1.6. Подпомагане на кариерното ориентиране на учениците чрез стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта</p>	2017 г.-2019 г.	<p>училища, ЦПЛР-ОДК Център за кариерно ориентиране, РУО, Община Козлодуй</p>	Бюджети на отговорните институции
<p>1.7. Разработване на инструменти за ранно кариерно ориентиране на застрашените от отпадане ученици</p>	2017 г.-2019 г.	<p>училища, Община Козлодуй, Център за кариерно ориентиране, РУО, МКБППМН</p>	Бюджети на отговорните институции
<p>1.8. Осигуряване на кариерно ориентиране според способностите и потребностите на учениците със СОП</p>	2017 г.-2019 г.	<p>Център за кариерно ориентиране, РУО, ЦПЛР-ОДК</p>	Бюджети на отговорните институции
<p>1.9. Участие в общински, областни, национални проекти, програми и форуми в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта за осигуряване на личностно развитие на децата и учениците и стимулиране на инициативност и творчески потенциал</p>	2017 г.-2019 г.	<p>детски градини, училища, ЦПЛР-ОДК Община Козлодуй, РУО,</p>	Бюджети на отговорните институции
<p>1.10. Стимулиране и обезпечаване участието на ученици с изяви дарби в областта на науката, изкуствата или спорта в състезания, олимпиади, конкурси и др.</p>	2017 г.-2019 г.	<p>детски градини, училища, ЦПЛР-ОДК Община Козлодуй,</p>	Бюджети на отговорните институции
<p>1.11. Учредяване на награди на областно и общинско ниво за изяви деца и ученици</p>	2017 г.-2019 г.	<p>Община Козлодуй</p>	Бюджет на отговорната институция

1.12. Включване на ученици, нуждаещи се от подкрепа, в групи за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти	2017 г.-2019 г.	Училища Педагогически съветници /психолози ЦПЛР-ОДК	Бюджети на отговорните институции
1.13. Провеждане на допълнителна работа с учениците с ниски учебни резултати	2017 г.-2019 г.	Училища ЦОП, гр. Козлодуй	Бюджети на отговорните институции
Стратегическа цел 2: Осигуряване на необходими специалисти и повишаване на педагогическите компетенции на педагозите за посрещане на потребностите на децата и учениците за успешно и пълноценно приобщаване в училищната общност			
2.1. Осигуряване на специалисти в училищата и детските градини за предоставянето на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие	ежегодно (чл. 129 ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от Наредба за приобщаващото образование)	детски градини, училища, ЦОП, Община Козлодуй	Бюджети на отговорните институции
2.2. Осигуряване на помощник на учителя при повече от три деца или ученици в групата/паралелка	ежегодно (чл. 114 от Наредба за приобщаващото образование)	детски градини, училища, Община Козлодуй	Бюджети на отговорните институции
2.3. Обезпечаване на общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие в детските градини и училищата с необходими специалисти: психолог/педагогически съветник, логопед, социален работник, ресурсни учители и др. педагогически специалисти в зависимост от оценката на индивидуалните потребности	ежегодно (чл. 4, ал.4 от Наредба за приобщаващото образование и чл. 13 и 14 от Наредба № 12 за професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти)	детски градини, училища, ЦПЛР-ОДК ЦОП, ДСП,	Бюджети на отговорните институции
2.4. Организиране и осъществяване на различни форми за повишаване на знанията, уменията и компетенциите на учителите, работещи с деца и ученици със СОП, деца и ученици със изявени дарби, с хронични заболявания, деца и ученици в риск	2017 г.-2019 г.	детски градини, училища, ЦОП, РУО, НПО, Община Козлодуй	Бюджети на отговорните институции
2.5. Организиране и провеждане на обучения за помощник на учителя	2017 г.-2019 г.	РУО, НПО	Бюджети на отговорните институции
2.6. Организиране и провеждане на обучения на	ежегодно (май-септември)	детски градини, РУО,	Бюджети на отговорните

детски учители за осъществяване на дейности, свързани с определяне на риск от възникване на обучителни затруднения чрез скрининг		НПО	институции
2.7. Мултиплициране на добър педагогически опит в приобщаващото образование на ниво образователни институции и община	2017 г.-2019 г.	детски градини, училища, РУО, НПО	Бюджети на отговорните институции
2.8 Създаване на условия за насърчаване и финансова подкрепа на млади хора, избрали професията ресурсен учител, логопед и/или учители, решили да се преквалифицират	2017 г.-2019 г.	детски градини, училища, Община Козлодуй	Бюджети на отговорните институции Бюджет на Община Козлодуй
Стратегическа цел 3: Организационно и съдържателно развитие на институциите в системата на предучилищното и училищното образование за ефективно изпълнение на разпоредбите в нормативните документи за приобщаващо образование.			
3.1. Развитие дейността на ЦПЛР-ОДК чрез делегиране на допълнителни услуги, свързани с процеса на приобщаващото образование за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците при осигуряване на държавно финансиране	2017 г.-2019 г.	ЦПЛР Община Козлодуй, училища, детски градини.	Бюджети на отговорните институции Бюджет на община Козлодуй
3.2. Организиране на обучението на деца и ученици със СОП в изнесени групи в ЦСОП по реда на чл. 195 на ЗПУО; 3.2.2. Осигуряване на педагогическа и психологическа подкрепа на децата и учениците със СОП за оптимално развитие на силните страни и способностите, коригиране и компенсирание на обучителните затруднения, постигане на очакваните резултати от обучението, стимулиране на цялостното им развитие за успешна социална и професионална реализация.	2017 г.-2019 г.	Община Козлодуй, детски градини и училища, ЦПЛР-ОДК ДСП. РУО,	Бюджети на отговорните институции
Стратегическа цел 4: Достъпност на общата и специализираната среда за децата и учениците чрез подобряване на материалните условия в детските градини и училищата			

<p>4.1. Подобряване на достъпността на архитектурната среда в образователните институции за осигуряване на физически достъп на децата и учениците с намалена мобилност:</p> <p>4.1.1. Изграждане на съоръжения за достъпност на входовете на училищата и детските градини – рампи, асансьори и пр.;</p> <p>4.1.2. Изграждане и адаптиране на детски площадки и съоръжения за игра в училищата и детските градини за деца с увреждания;</p> <p>4.1.3. Изграждане на адаптирани санитарни възли в детските градини, училищата и обслужващите звена за децата със специални образователни потребности.</p>	2017 г.-2019 г.	Община Козлодуй, училища, детски градини ЦПЛР-ОДК	<p>Проектно финансиране</p> <p>От бюджета на общината и образователните институции</p>
<p>4.2. Изграждане и подобряване на специализираната подкрепяща среда в образователните институции, съгласно чл. 106, ал. 4 от Наредба за приобщаващото образование</p>	2017 г.-2019 г.	детски градини, училища, ЦПЛР-ОДК Община Козлодуй	Бюджети на отговорните институции
<p>4.3. Подобряване на образователната инфраструктура и изграждане на приобщаваща физическа среда в образователните институции</p>	2017 г.-2019 г.	детски градини, училища, ЦПЛР-ОДК Община Козлодуй	<p>Проектно финансиране</p> <p>От бюджета на общината и образователните институции</p>
<p>Стратегическа цел 5: Осигуряване на най-добрия интерес на детето или ученика чрез партньорство и взаимодействие между всички участници в процесите на обучение, възпитание, социализация и адаптация в образователните институции (деца/ученици – педагогически специалисти – родители)</p>			
<p>5.1. Развитие на ефективни форми за взаимодействие с родителите на деца и ученици за осигуряване на подкрепа за личностно развитие:</p> <p>5.1.1. Прилагане на програми и проекти за подкрепа и обучение за семействата за деца и ученици с увреждания;</p> <p>5.1.2. Осигуряване на подкрепяща среда за семействата и близките на децата със СОП чрез</p>	2017 г.-2019 г.	детски градини, училища, Община Козлодуй, ЦПЛР-ОДК НПО, МКБШМН, ЦОП	Бюджети на отговорните институции

<p>консултиране с психолози, логопеди, социални работници в училището/детската градина;</p> <p>5.1.3. Консултиране на родители на деца и ученици със СОП и организиране на съвместни събития;</p> <p>5.1.4. Сформиране на родителски групи за получаване на професионална помощ и подкрепа по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;</p> <p>5.1.5. Консултиране на родителите на деца и ученици с изявени дарби и насочване към специалисти за развитие на детето и ученика.</p>			
<p>5.2. Дейности за организиране на колективни, индивидуални, постоянни и временни организационни педагогически форми и изяви на ученици на общинско и регионално равнище</p>	2017 г.-2019 г.	детски градини, училища, ЦПЛР-ОДК Община Козлодуй, РУО	Бюджети на отговорните институции Бюджет на Община Козлодуй
<p>5.3. Организиране на информационни срещи с родители за подкрепа на деца и ученици в процеса на училищното образование</p>	2017 г.-2019 г.	детски градини, училища, ЦПЛР-ОДК МКБППМН, НПО	Бюджети на отговорните институции
<p>5.4. Провеждане на квалификационни дейности с педагогическите специалисти, насочени към усъвършенстване на уменията за сътрудничество с родители</p>	2017 г.-2019 г.	детски градини, училища, ЦПЛР-ОДК РУО, Община Козлодуй НПО	Бюджети на отговорните институции
<p>5.5. Разработване и утвърждаване на модели на добри практики за съвместна дейност с родители и местна общност в подкрепа за личностното развитие на децата и учениците</p>	2017 г.-2019 г.	детски градини, училища, ЦПЛР-ОДК МКБППМН Община Козлодуй РУО, НПО	Бюджети на отговорните институции
<p>5.6. Включване на деца и ученици със СОП в дейности и инициативи на образователните институции</p>	2017 г.-2019 г.	детски градини, училища, ЦПЛР-ОДК РУО, НПО	Бюджети на отговорните институции

5.7. Осъществяване на съвместни инициативи, организиране на събития и др. с родителите на децата и учениците за постигане на координирани действия и подобряване на образователните резултати на децата /учениците	2017 г.-2019 г.	детски градини, училища, ЦПЛР-ОДК Община Козлодуй	Бюджети на отговорните институции
5.8. Подкрепа на семейства в неравностойно положение, осигуряващи ежедневно присъствие на децата им в училище	2017 г.-2019 г.	ЦПЛР, Община Училища и Детски градини	Бюджети на отговорните институции
Стратегическа цел 6: Активно взаимодействие между образователните институции, държавни и общински структури, доставчици на социални услуги за осигуряване на процеса на приобщаващо образование в детските градини и училищата			
6.1. Подобряване на координацията и сътрудничеството между институции по отношение на работата с децата в риск и деца, жертви на насилие за прилагане на Механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище, утвърден със заповед № РД09-1871/18.12.2015 г. на министъра на образованието и науката и Междуинституционален план за действие за превенция на агресията и за засилване на сигурността в образователните институции /2017 г./	2017 г.-2019 г.	детски градини, училища, ЦПЛР-ОДК МКБППМН, РЗИ, МВР, ОЗД към ДСП-Козлодуй, РДСП, Община Козлодуй, РУО	Бюджети на отговорните институции
6.2. Създаване на работещи практики за изпълнение на нормативните изисквания за уведомяване на отделите за закрила на детето от училищата и детските градини в случаите на деца и ученици в риск, отказ от страна на родителите за осигуряване на допълнителна подкрепа след оценка на индивидуалните потребности на детето/ученика	2017 г.-2019 г.	детски градини, училища, ОЗД, Община Козлодуй, РУО	Бюджети на отговорните институции

6.3. При съществуваща необходимост и осигуряване на държавни средства във връзка с прилагането на Наредбата за приобщаващо образование, развитие на практиката за назначаване на социален работник в училищата и детските градини, който да изпълнява функцията на медиатор между семейството, обкръжението на детето/ученика и образователната институция	2017 г.-2019 г.	детски градини, училища, ЦПЛР-ОДК Община Козлодуй	Бюджети на отговорните институции
6.4. Обединяване на усилията и активно взаимодействие между образователните институции и общински и местни структури и органи за повишаване на обхвата на децата и учениците и отпадането от училище	2017 г.-2019 г.	детски градини, училища, ДСП, Община Козлодуй, РУО	Бюджети на отговорните институции
6.5. Организиране и провеждане на дейности, насочени към местната общност за преодоляване на предразсъдъците и повишаване на информираността и чувствителността към децата и учениците, нуждаещи се от допълнителна подкрепа за личностно развитие	2017 г.-2019 г.	детски градини, училища, Община Козлодуй, РУО, НПО	Бюджети на отговорните институции
6.7. Организиране и провеждане на инициативи за превенция на тютюнопушенето и употребата на алкохол и наркотични вещества учениците	2017 г.-2019 г.	детски градини, училища, ЦПЛР-ОДК МКБПМН Община Козлодуй РЗИ	Бюджети на отговорните институции
6.8 Оказване на методическа помощ на медицинските лица от здравните кабинети за повишаване на ефективността на превантивната им дейност с учениците	ежегодно септември	РЗИ-Враца Община	Бюджети на отговорните институции
6.9. Създаване на общинско ниво на координационни екипи от социални работници, медиатори, представители на училищата за регулярен преглед, анализ и планиране на нови мерки за подкрепа на учениците с идентифицирани проблеми	2017 г.-2019 г.	Училища, ЦПЛР-ОДК ЦОП Община Козлодуй медиатори МКБПМН	Бюджети на отговорните институции

VI. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

1. Предмет на оценката

Предмет на оценката е изпълнението на Общинската стратегия и постигнатите резултати. Тази оценка се извършва в два аспекта:

- Спазване на регламентиранияте дейности за изпълнение на стратегическите цели, заложен в Общинската стратегия за личностно развитие на децата и учениците;
- Постигнати резултати, ефективност и ефикасност на Общинската стратегия за постигане на визията и стратегическите цели.

2. Критерии за оценка на изпълнението на Стратегията:

- Брой партньори на образователните институции, които съдействат за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа на територията на община Козлодуй;
- Брой деца и ученици, за които е организирано ресурсното подпомагане от специалисти, на територията на община Козлодуй, по чл. 283, ал. 4 от ЗПУО;
- Брой деца и ученици, обхванати в национални програми и проекти, осигуряващи процеса на приобщаващото образование;
- Брой педагогически специалисти, участвали в обучения за развитие на професионалните компетентности за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- Брой значителни подобрения на материалната база в институциите – нови елементи на специализирана среда;
- Брой назначени педагогически специалисти за подкрепа на личностното развитие, назначени в детски градини и училища, в които работят педагогически съветници, психолози, логопеди и помощник на учителя.

VII. КООРДИНИРАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА СТРАТЕГИЯ

Общинската стратегия се изпълнява от образователните и други институции, които функционират на територията на община Козлодуй, пряко ангажирани с осигуряване на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците и разполагащи със съответните квалифицирани кадри. Съгласно чл. 197, ал. 3 от Закона за предучилищното и училищното образование, за изпълнение на Стратегията, ежегодно (до 30 април) Общинският съвет приема годишен план на дейностите за подкрепа за личностно развитие по предложение на кмета на общината, след съгласуване със съответното Регионално управление на образованието.

За проследяване напредъка и изпълнението на Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, със заповед на кмета се създава Координационен екип, който изпълнява следните функции:

- Координира цялостната дейност по изпълнението на Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците;
- Планира и осъществява дейностите за мониторинг;
- Информира заинтересованите страни и обществеността за резултатите и препоръките от мониторинга;
- Актуализира база данни на ниво община;
- Разработва годишен план и отчет за изпълнение на Стратегията.

Съставът на Координационния екип включва представители на организациите и институциите пряко свързани с изпълнението на Общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Козлодуй (2017-2019 г.).

ОБЩНСКИ СЪВЕТ, КОЗЛОДУЙ

**ПРЕДСЕДАТЕЛ /п/
МАЯ ЗАНЕВА**